

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Kohtuotsuste Tunnustamine Ja Täitmine](#) > [Kuidas Kohtuotsust Täitmisele Pöörata?](#) > Austria

Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusasjades?

Täitmisele pööramine (Austrias ka „täitmine“ või „sundtäitmine“) tähendab riigi volituste kasutamist täitmisele pööratavate nõuete ja nõudmiste rahuldamiseks.

Täitemenetluse seadustik näeb ette eri liiki täitemeetmed:

- täitemenetlus rahaliste nõuete sissenõudmiseks;
- täitemenetlus, et tagada tegutsemine või tegutsemisest hoidumine.

Täitemenetlus rahaliste nõuete sissenõudmiseks

Rahaliste nõuete sissenõudmiseks kohaldatava täitemenetluse puhul peab sissenõudja täitmistaotluses valima arestitava vara (täitmisviisi valik); ta saab muu hulgas valida sissenõude pööramise vallasvarale ja sissetulekule (eelkõige töötasule) ning kinnisvara sundmüügi enampakkumise teel. Täitmisviise võib ka kombineerida.

Kui sissenõudja taotleb täitemenetlust rahalise nõude sissenõudmiseks ilma täitmisviisi täpsustamata, peab taotlus hõlmama sissenõude pööramist vallasvarale ja töötasule ning varade nimekirja (täitmise lihtpakett). Sissenõudja võib taotleda ka täitmise laiendatud paketti, mis hõlmab kõiki rahalise nõude vallasvarale pööramiseks kasutatavaid täitmisviise (sissenõude pööramine vallasvarale, nõuetele ja varalistele õigustele).

Täitemenetlus, et tagada tegutsemine või tegutsemisest hoidumine

Tegutsemise või tegutsemisest hoidumise tagamiseks kohaldatava täitemenetluse puhul peab sissenõudja taotlema täitmisviisi, mis on täitemenetluse seadustikus nõude täitmiseks ette nähtud.

Kohtumääruse alusel täitmisele pööramise korral määratakse täitevkohtu taotlusel trahv, kui on antud luba täitmisele pööramiseks. Mis tahes edasise rikkumise korral peaks täitevkohus taotluse korral määrama täiendava trahvi või kuni üheaastase vabadusekaotusliku karistuse.

Kui asjaomase teo saab teha kolmas isik, on täitmist taotleval sissenõudjal teo tegemiseks kohtu nõudmisel õigus lasta tegu teha kohustatud poole kulul.

Kui kolmas isik ei saa tegu teha ja teo tegemine sõltub samal ajal üksnes kohustatud isiku tahtest, pööratakse teo tegemine täitmisele kohtu taotlusel kohustatud isikule rahatrahvi või kuni kuue kuu pikkuse vabadusekaotusliku karistuse määramisega.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitmisele pööramiseks loa andmine on põhimõtteliselt asjaomase esimese astme kohtu (*Bezirksgericht*) pädevuses.

Territoriaalse pädevusega kohus

Vallasvaraga seotud rahalisi nõudeid on põhimõtteliselt pädev täitmisele pöörama võlgniku elukoha järgne üldpädevusega kohus.

Sissenõude pööramisel kinnisvarale (mis on kantud kinnistusraamatusse) on pädev kinnistusraamatut pidav kohus (*Grundbuchgericht*).

Täitmisele pööramise lubamisel peaks menetlus toimuma *ex officio*. Täitemenetluse viib läbi kas kohtunik (kinnisvara sundmüük) või kohtuametnik (sissenõude pööramine vallasvarale või sissetulekule). Kohtuametnik on eriväljaõppe saanud kohtutöötaja.

Täitmist korraldab kohtutäitur – Austrias kohtutöötaja, kes ei tööta füüsilisest isikust ettevõtjana ega ole taotluse esitanud sissenõudja esindaja või volitatud abiline. Kohtutäitur tegutseb suures osas üksi, kuni täitemenetluse õnnestumine või ebaõnnestumine on kindel.

Täitmisele pööramise taotluses täpsustamata nõuete või varaliste õiguste täitmisele pööramise korral või juhul, kui on taotletud täitmise laiendatud paketti, peab täitemenetluse läbi viima täitemenetluse haldur.

Sissenõudjal palutakse esitada taotlusi ainult juhul, kui kohus või kohtutäitur ei saa nendeta menetlust jätkata või kui toiminguga kaasnevad kulud. Sissenõudja võib lisada oma taotluse täiendavaid andmeid: ta võib sissenõude pööramisel töötasule hoiduda näiteks nõudmast, et tööandja esitaks selgituse selle kohta, kas töötasu on olemas ja kui suur see on, või sissenõude pööramisel vallasvarale nõuda sunniviisilist sisenemist eluruumi, millega kaasnevad lukksepatasud, kui võlgnikku ei ole võimalik leida.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitemenetlus rahaliste nõuete sissenõudmiseks

Täitmisele pööramise protsess jaguneb loamenetluseks ja täitemenetluseks.

Täitmisele pööramise lubamiseks on vaja sissenõudja taotlust, milles ta valib soovitud täitmisviisi. Kui sissenõudja soovib nõuet sisse nõuda ettevõtjalt, valib ta tavaliselt sissenõude pööramise vallasvarale ja varade nimekirja esitamise. Selle menetluse korral püüab kohtutäitur nõude sisse nõuda; kui see ei õnnestu, pandib ta leitud esemed. Kui need ei kata sissenõutavat summat, nõuab kohtutäitur võlgnikult varade täieliku nimekirja esitamist.

Kui sissenõudja soovib nõuet sisse nõuda tarbijalt, valib ta tavaliselt sissenõude pööramise vallasvarale ja töötasule ning varade nimekirja esitamise. Sissenõudja võib valida sissenõude pööramise töötasule sõltumata sellest, kas ta teab, kus võlgnik töötab või kellelt ta töötasu saab. Kui ta seda ei tea, peab ta teadma kohustatud isiku sünniaega; kohus saab seejärel Austria sotsiaalkindlustusametuste keskkliidu (*Dachverband der österreichischen Sozialversicherungsträger*) kaudu kindlaks teha makseasutuse. Esimene samm on võlgniku töötasu arestimine ja ülekandmine. Kui see õnnestub, toimub sissenõude pööramine vallasvarale ainult sissenõudja taotlusel või kui on selge, et sissenõutavat nõuet ei ole võimalik ühe aasta jooksul tagasi maksta. Selle menetluse korral püüab kohtutäitur nõude sisse nõuda; kui see ei õnnestu, konfiskeerib ta leitud esemed. Kui need ei kata sissenõutavat summat, nõuab kohtutäitur võlgnikult varade täieliku nimekirja esitamist.

Täitmise taotluse esitamiseks peab sissenõudja kasutama vormi (e-vorm 1) või esitama vormikohase taotluse. Täitmise taotluse esitamiseks ei ole nõutav kasutada esindajana advokaati.

3.2 Peamised tingimused

Täitmise läbiviimiseks peab taotluse esitanud sissenõudjal olema täitmisele pööratav otsus täitekorralduse kohta. Peale selle on vaja täidetavaks tunnistamise otsust, mille täitevasutus annab välja kohtumenetluses. Samuti peab sissenõudja teadma võlgniku aadressi; ta peab esitama sünnikuupäeva ainult siis, kui ta soovib taotleda sissenõude pööramist töötasule, kuid ei tea asjaomast makseasutust.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Võlgnik vastutab kohustuste eest kogu oma varaga, välja arvatud vara, mis on arestimisest vabastatud. Täitemenetlus hõlmab neid varasid, mida sissenõudja soovib arestida ja mida ta on täitmise taotluses nimetanud. Samas on ka võimalik, et sissenõudja märgib täitmise taotluses ainult täitmisviisid, kuid ei nimeta ühtegi täitmise objekti (nt sissenõude pööramine kõigile nõuetele või kõigile kohustatud isiku varalistele õigustele). Sellisel juhul määrab täitemenetluse haldur kindlaks vara, mida saab täitemenetluse eesmärgil arestida.

Sissenõudja võib kasutada ka näiteks järgmisi täitmisviise: muu sissetulek kui töötasu, osalus võlgniku ettevõttes; kui võlgnikule kuulub kinnisvara, võib taotluse esitanud sissenõudja nõuda sundpandiõiguse seadmist, sundhaldust ja sundmüüki enampakkumise teel.

Võlgniku vara, mis on täitmisele pööramisest vabastatud, on loetletud alajaos „Täitmise piirangud“.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemeetmete mõju sõltub täitmisviisist.

Sissenõude pööramine vallasvarale

Arestitavale varale seatakse pandiõigus; enamasti müüakse see vara enampakkumisel.

Sissenõude pööramine sissetulekule, eelkõige töötasule

Nõudele seatakse pandiõigus. Võlgnikul on keelatud oma nõuet võõrandada või eelkõige seda sisse nõuda. Kui nõuet võib arestida, loovutatakse see sissenõudjale. Kui täitmisasjades määratakse haldur, vastutab ta nõude arestimise ja täitmisele pööramise eest.

Kinnisvara sundmüük enampakkumisel teel

Varale seatakse pandiõigus. Alates hetkest, mil enampakkumismenetluse algatamine on kantud kinnistusraamatusse, ei kehti võlgniku poolt vara ja selle päraldiste suhtes tehtud tavapärase haldamisega mitteseotud õigustoimingud sissenõudjate ja pakuja suhtes. Kui võlgnik müüb vara, jätkub lubatud enampakkumine vara ostja suhtes.

Kui kohustatud isik varjab, võõrandab või müüb oma vara või osa sellest või kahjustab seda või loob ettekäände või tunnustab olematut kohustust või vähendab muul viisil oma vara või näib seda vähendavat ning takistab või vähendab selle tulemusena sissenõudja nõuete rahuldamist täitmisele pööramise või poolelioleva täitemenetluse kaudu, kaasnevad sellega karistusõiguslikud tagajärjed. Kohustatud isikut saab karistada ka siis, kui ta hävitab, kahjustab või moonutab arestitud või valdusse võetud eset, muudab selle kasutuskõlbmatuks või loobub täielikult või osaliselt selle asjaga tegelemisest.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitmine kestab seni, kuni see on edukalt läbi viidud või lõpetatud näiteks seetõttu, et võlgnik on täitemenetluse ajal oma võla sissenõudjale tasunud.

Täitemenetluse seadustik võimaldab ka täitemenetluse edasi lükata. See võib juhtuda eelkõige siis, kui esitatakse hagi seoses täitedokumendi kehtetuse või tühisusega, kui taotletakse täitmisele pööramise lõpetamist, kui kohtusse esitatakse vastuhagi (vt punkt 4), kui vaidlustatakse täitmisele pööramist lubav kohtuotsus, kui esitatakse kaebus täitmistoimingu peale või kui taotletakse õiguslikult täitmisele pööratava täitmisotsuse tühistamist või muutmist.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Täitmisele pööramise loa (mida Austrias nimetatakse täitmisloaks (*Exekutionsbewilligung*)) peale võib esitada

kaebuse. Kaebus adresseeritakse apellatsioonikohtule (kõrgem liidumaa kohus), kuid esitatakse esimese astme kohtule. Kaebus tuleb esitada 14 päeva jooksul. Üldjuhul on nõutav kasutada esindajana advokaati. Apellatsioonimenetlus on puhtalt kirjalik ja uute tõendite esitamine on keelatud.

Kui võlgnik on sissenõutava nõude vahepeal tasunud, saab sellele tugineda täitmisele pööramisele vastulause või vastuhagi esitamisel (mitte aga täitmisele pööramise loa vaidlustamisel). Kaebus tuleb esitada täitmiseks loa andnud kohtule. Koos kaebusega võib esitada täitmisele pööramise edasilükkamise taotluse. Kui nõue on seaduslikult täitmisele pööratud, tuleks täitmine lõpetada *ex officio*.

Kui täitmiseks anti luba lihtsustatud menetluse korras, toimus see üksnes taotleja poole esitatud andmete alusel. Sellisel juhul võib võlgnik (kaebust esitades) tõendada, et puudub asjaomane täitedokument, sealhulgas täitmisele pööratavuse kinnitus, või et täitedokument ei vasta täitmise taotluses esitatud teabele. Kaebus tuleks esitada sellele kohtule, kes täitmisele pööramise esimeses astmes heaks kiitis. Kaebuse esitamisel uurib kohus, kas on olemas sissenõutavat nõuet hõlmav täitedokument. Vastulause esitamise tähtaeg on 14 päeva.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Täitmise piirangud

Üldiselt kehtib piirang, et sissenõuet ei tohi täitmisele pöörata suuremas ulatuses, kui on vajalik täitmisele pööramise loas märgitud nõude realiseerimiseks.

Seadusega on ette nähtud teatavad täitmise piirangud konkreetsete isikute või isikute ühenduste kasuks:

- riigi kontrollitava ühistransporditeenust osutava ettevõtte vara suhtes võib rakendada täitemeetmeid, mis võivad häirida ühistransporditeenuste osutamist, ainult ettevõtte järelevalveasutuse nõusolekul;
- enne täitmisele pööramist föderaalarmee või -politsei teenistuses oleva isiku suhtes tuleb täitmisele pööramise loast teavitada selle isiku suhtes kõrgemal seisvat ohvitseri;
- sõjalistes hoonetes on täitmisele pööramiseks vaja eelnevalt teavitada hoone komandanti ja konsulteerida sõjaväeatašeeaga;
- täitemenetlust Austrias rahvusvahelise õiguse alusel puutumatust omavate isikute suhtes, samuti nende isikute esemete ja ruumide suhtes, võib läbi viia ainult föderaalne justiitsministeerium kokkuleppel föderaalset Euroopa ja rahvusvaheliste asjade ministeeriumiga;
- kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku või heategevusasutuse vastu võib lubada täitmisele pööramist rahaliste nõuete sissenõudmiseks ainult nende varade osas, mida saab kasutada sissenõudja nõuete rahuldamiseks, ilma et see mõjutaks avalikke huve, mida omavalitsus või asutus peab kaitsma. Kui täitmisele pööramise eesmärk on lepingulise pandiõiguse täitmine, siis seda piirangut ei kohaldata.

Lisaks sellele on võlgniku kaitseks näiteks teatavad varad kohustuslikus korras täitmisest vabastatud.

Sissenõude pööramine vallasvarale

- tagasihoidlikule eluviisile vastavad esemed isiklikuks otstarbeks või majapidamises kasutamiseks;
- kutseõppeks ja kutsepraktikaks vajalikud esemed, samuti koolis kasutatavad õppevahendid;
- piisav varu toiduaineid ja küttematerjali, et katta võlgniku ja temaga ühises leibkonnas elavate pereliikmete vajadused nelja nädala jooksul;
- lemmikloomad;
- perepildid, kirjad ja muud dokumendid ning võlgniku abielusõrmus;
- võlgniku või temaga koos ühes leibkonnas elavate pereliikmete puude kompenseerimiseks ja nende hooldamiseks kasutatavad abivahendid, samuti meditsiinilises ravis vajalikud ravimid ja abiseadmed;
- kultusesemed;
- sularaha arestimisest vabastatud summa ulatuses kuni järgmise töötasu maksetähtajani pärast arestimist, kui võlgniku sissetulekut ei saa seaduslikult arestida või see on arestitav ainult piiratud ulatuses.

Samuti võivad kohtutäitur ja täitemenetluse haldur loobuda väikese väärtusega esemete arestimisest, kui on ilmne, et täitmise jätkamisest või teostamisest saadav tulu ei ületa täitmiskulusid.

Rahaliste nõuete (töötasu) sissenõudmisest on vabastatud:

- kuluhüvitised, mis katavad kutsetegevusega seotud lisakulusid;
- seadusjärgne toetus, mida antakse puude või pikaajalise hooldusega seotud lisakulude katmiseks, nt hooldustoetus;
- seadusjärgne toetus üüri maksmiseks või muude eluasemekulude katmiseks;
- peretoetused;
- teatavad lapse sünni korral antavad seadusjärgsed toetused, eelkõige ühekordne lapsehooldustoetus;
- teatavat liiki toetused, mida annab riiklik tööturuamet;
- seadusjärgsest sotsiaalkindlustusest makstavad kuluhüvitised.

Arestimisest on eelkõige vabastatud:

- sotsiaalkindlustusseaduste alusel antavad mitterahalised hüvitised;
- abieluvara ja abielusäästude jagamise nõue, kui seda ei ole tunnustatud asjaomases lepingus või kokkuleppes või kohtus.

Teenitud tulu, pensionihüvitisi ja seadusjärgset tasu, mille eesmärk on kompenseerida ajutist töötust või töövõime vähenemist, võib arestida piiratud ulatuses. Osa, mida ei saa arestida („elatusmiinimum“), sõltub sissetuleku suurusest ja võlgniku ülalpidamiskohustustest. Mitteamestitavad summad, mida suurendatakse igal aastal, on esitatud föderalse justiitsministeeriumi veebisaidil olevates tabelites ([Drittschuldnererklärung - BMJ](#) (kolmandast isikust võlgniku aruanne – föderaalne justiitsministeerium)). Seaduses võetakse üksikjuhtudel arvesse võlgniku või sissenõudja erivajadusi, võimaldades taotluse korral teatavatel asjaoludel suurendada või vähendada summat, mida ei saa arestida. Seadusjärgse elatise nõude täitmisele pööramise korral vähendatakse summat, mida ei saa arestida, üldjuhul 25% võrra.

Lisaks on üüriseaduses (*Mietrechtsgesetz*, MRG) sätestatud, et üüriseaduse kohase korterist väljatõstmise täitedokumendi korral tuleb võlgniku kaitse tagamiseks väljatõstmine edasi lükata, kui üürnikku ähvardab selle tagajärjel kodutuks jäämine.

Täitmisele pööramise tähtajad

Täitmisele pööramise taotluse esitamise tähtaegu ei ole ette nähtud, välja arvatud erandjuhtudel (Austria tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozessordnung*, ZPO) paragrahvi 575 kohane väljatõstmiskorraldus). Võlgnik võib aga esitada täitmise suhtes vastuväite, toetudes juba jõustunud aegumisele. Selliste nõuete aegumistähtaeg, mille kohta on olemas õiguslikult siduv täitedokument („täitmisele pööratava kohtuotsusega tunnustatud nõuded“, *Judikatsschulden*), on üldjuhul 30 aastat alates täitedokumendi jõustumise kuupäevast. Kui täitedokumendi aluseks on avalik-õiguslike või eraõiguslike juriidiliste isikute õigused, pikeneb aegumistähtaeg 40 aastani. Erand kehtib siiski teenuste suhtes, mis kuuluvad tasumisele alles tulevikus, tingimusel et üldistes aegumissätetes on selliste teenuste jaoks ette nähtud lühem aegumistähtaeg.

Aegumistähtaeg katkeb mis tahes õiguslikult siduva täitmisele pööramise loa andmisel ja algab uuesti viimasest täitmistoimingust või täitmise lõpetamisest.

Edasise täitmistaotluse esitamine või täitemenetluse jätkamine on teatavatel juhtudel ajutiselt keelatud:

- kui vallasvarale sissenõude pööramise korral ei leita arestitavaid esemeid, tuleb rahuldada mõne teise sissenõudja taotlus, milles nõutakse vallasvarale sissenõude pööramist või uue täitmise lubamist, kuid alles kuus kuud pärast viimast ebaõnnestunud täitmiskatset, välja arvatud juhul, kui eelmine täitmiskatse on tõenäoliselt tulemuslik;
- taotluse esitanud sissenõudja võib esitada sissenõude töötasule pööramise nõude tundmatu kolmandast isikust võlgniku vastu pärast sissenõude vallasvarale pööramise heakskiitmist ainult juhul, kui loa andmisest on möödunud üks aasta; seda ooteperioodi ei kohaldata, kui taotluse esitanud sissenõudja tõendab, et ta sai alles pärast vallasvarale sissenõude pööramise loa taotlemist teada, et võlgnikul on õigus arestitavale töötasule. Võlgnik on kohustatud esitama uuendatud varade nimekirja ainult siis, kui sissenõudja tõendab, et võlgnik on omandanud vara või kui varade nimekirja esitamisest on möödunud rohkem kui üks aasta.
- Täitemenetluse seadustikus on sätestatud ka tähtajad, mille eesmärk on tagada asja kiire lahendamine. Seega peab kohtutäitur kavandama esimese täitetoiminguga 4–6 nädala jooksul ja andma sissenõudjale hiljemalt nelja kuu jooksul täitmise või takistuste kohta aru. Pandiõigus sundsissenõudmiseks, mis antakse

sissenõudjale võlgniku vallasvarale sissenõude pööramise alusel, lõpeb kahe aasta pärast, kui müügi menetlust ei ole jätkatud nõuetekohaselt.

See veebileht on osa portaalist „[Teie Euroopa](#)“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

■ Viimati uuendatud: 29/10/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.